

Profesyonelleşmekten Uzaklaşma ya da Yeniden Profesyonelleşme¹

Prof. Dr. Stephen Walker
Cardiff Business School, Britain

Özet

Tıp, eğitim, sosyal hizmetler gibi bazı kurumlarda profesyonelleşmeden uzaklaşma da bir artış görülmektedir. Bu bildiride, günümüzde muhasebe kuram ve uygulamalarında profesyonellikten uzaklaştığını gösteren gelişmeler incelenmiştir. Bunlar, mesleki büyüme ve yayılma, kadınların meslekteki yeni yeri, halkın muhasebe mesleğine olan güveninin sarsılması ve etik standartlarda sapma, işin ve şirketlerin ticarileşmesi, kamusal faaliyet ve pratiklerden uzak kalınması, mesleki hükümlerin takibi ve tatbikinden ziyade, konulan kurallara uyma eğiliminin artması, yeni teknolojilerin kalifiye çalışan ihtiyacını ortadan kaldırıcı etkisi, uzman görüşünün soyutlanması, globalleşmenin mesleki özerkliğe etkisi şeklinde sıralanabilir. Bu çalışmanın odak noktası Birleşik Krallık'tır. Varılan sonuç mesleklerde profesyonelleşmeden uzaklaşma kavramına karşılık olarak yeni bir profesyonelleşme anlayışının ortaya çıktığı yönündedir.

Anahtar Sözcükler: Muhasebecilik, profesyonelleşmeden uzaklaşma, yeniden profesyonelleşme.

Abstract: (Deprofessionalisation Or Reprofessionalisation?)

A number of forces within and outside of occupations such as medicine, teaching and social work have raised the prospect of their becoming deprofessionalised. This paper examines developments which suggest that accountancy may be becoming deprofessionalised in the modern age. The developments explored are the expansion of the profession, its feminisation, the decline of ethical standards and public trust in accountancy, the commercialisation of firms and work, the long term retreat from public practice, the increasing tendency to follow rules rather than exercise professional judgement, the deskilling impact of new technologies, the abstraction of specialist knowledge, and the impact of globalisation on professional autonomy. The focus of attention is on the UK. It is concluded that these developments actually represent a new professionalism as opposed to deprofessionalisation.

Key Words: Accounting, deprofessionalisation, reprofessionalisation.

Profesyonelleşmeden uzaklaşma ne demektir?

Bu tez profesyonelleşmenin temel unsurlarının tehdit altında olduğunu ortaya koymaya çalışır. Teze göre; mesleklerin mesleki bilgi ve iş özerkliği konusundaki önemleri azalmakta, muhakeme ve hüküm verme anlamında

faaliyet alanları daralmaktadır. Hizmet ahlaki açısından halkın güvenini yitiren meslek sahipleri, artık müşteri üzerinde otorite kuramamaktadır. Öne sürülen bir diğer husus da, mesleki vazifelerin, teknoloji, artan bürokratik engeller ve devlet müdahaleleri sebebiyle rutinleşmesi ve öneminin azalması konusudur.

¹ 22 Mart 2007 tarihinde İstanbul Yeminli Mali Müşavirler Odası'nda verilen konferans için hazırlanmıştır.

Profesyonelleşmeden uzaklaşma yeni bir kavram değildir. Profesyonelleşmeye

yönelik tehditler ilk olarak 1960 ve 70'lerde gözlenmiş, son yıllarda da iyice belirginlik kazanmıştır. "Profesyonelleşmeden uzaklaşma" kavramı, bir mesğalenin meslek statüsüne ulaşma süreci diye tanımlayabileceğimiz "profesyonelleşme" kavramının tam tersidir. Bir mesğalenin profesyonel bir kimlik kazanması, ilişkili olduğu mesleğin karakteristik özelliklerinin kazanımı ve gösterilen profesyonel tutumla ölçülür. Mesğale, meslek mertebesine ulaştıktan sonra, profesyonelleşme kavramının ideal ve uygulamalarına bağlı kalarak varlığını pekiştirir.

İngiltere'de profesyonelleşmeden uzaklaşan meslek örneklerini kolaylıkla bulmak mümkündür. Devlet kurumlarında çalışan doktorlar, bağımsız çalışmanın tersine, bir kamu kuruluşunda görev yapmanın verdiği huzursuzluğu ifade ediyorlar. Bu doktorlara göre devlet, mesleğin kendi enstitülerinde, eğitim ve idareyi kontrol amaçlı yeni kurumlar oluşturarak aşırı müdahalede bulunuyor. Öte yandan, Ulusal Sağlık Örgütü bünyesinde yöneticilik ve mesuliyet kavramlarının önem kazanması mesleki özerkliği zayıflatıcı etkilerde bulunmuştur. Tıpta tüketicilik, hastaların artan hakimiyeti, alternatif tıbbın yükselişi ve internet üstünden elde edilen bulgular tıbbın özerkliğini tehdit eden diğer unsurlardır ve bunlar tıp bilgisini artık yalnızca doktorluk mesleğinin tekelinde olmaktan çıkarmışlardır.

Sosyal hizmet görevlileri ise, mesleklerinin devlet tarafından konulan kurallara göre yürütüldüğünün, kaynakların meslek mensupları yerine yönetim tarafından kontrol edildiğinin ve giderek artan hedefler ile performans ölçümlerinin altını çizerek, bütün bu değişmelerin mesleki uygulamaların kapsamını küçültmekte ve problemlere uzman görüşüne dayanan çözüm önerileri getirilmesinin önünü tıkamakta olduğunu işaret etmektedirler. Gerçek şudur ki, sorunlara ilişkin çözümler, meslek mensubunun kendi öngörülerine

dayanarak değil, müşteri menfaati gözetilerek oluşturulmaktadır.

Eğitimcilerin gözlemleri, performans ölçümü, konulan hedefler ve raporlamadaki artışı işaret etmekte ve mesleki düzenlemelerde uygulamaya dayanan bir muhakeme anlayışından ziyade, tespit edilmiş prosedürlere bağlı kalındığı yönündedir. Öğretmenler, bürokratik mesuliyetin mesleklerinin özerkliğini yitirmesine sebep olduğundan şikayet etmektedirler. Mesuliyet sistemleri öğrencilerin sınav ve faaliyetlere hazırlanmasına ağırlık verilmesini teşvik etmektedir. Öğretmenlik mesleğinin önemi azalmaktadır çünkü müfredat eğitimciler tarafından değil, devlet bürokrasisinin getirdiği kurallar çerçevesinde düzenlenmektedir. Bu da eğitimcilerin kendi meslekleri üzerindeki kontrollerini azaltıcı bir etki oluşturmaktadır. Akademisyenler de öğretmenlere benzer olarak, mesleklerinde yeniden ıslah adına yapılan girişimlerden, yöneticilik kurumunun artan etkisinden, öğretim kalitesi ve araştırmalarını ölçen sistemlerden ve yüksek eğitimin maliyetini düşürme çabalarının hizmet ahlakını tehdit etmesinden şikayetçidirler.

Muhasebede Profesyonelleşmeden Uzaklaşma

Muhasebe mesleğinde profesyonelleşmeden uzaklaşmanın olup olmadığını tartışmak gereği var mıdır? Bir takım gelişmeler bu gerekliliği ortaya çıkarmaktadır.

Mesleki Büyüme: Meslekteki süratli büyüme gösterir ki, muhasebecilik artık sadece seçkin bir bilgiyi ihtiva etmemektedir. 20. Yüzyılın başında tüm dünyada 11.000 profesyonel muhasebeci vardı. Şimdi ise Uluslararası Muhasebeciler Federasyonu'nun (IFAC) temsil ettiği muhasebeci sayısı 2,5 milyondur. 6 büyük örgütün 350.000 üyesi ile İngiltere, kişi başına düşen muhasebeci bakımından diğer bütün ülkelerden daha fazla muhasebeciye

sahiptir. Ayrıca, şu an itibariyle muhasebecilik eğitimi gören öğrenci sayısı da 365.000'in üzerindedir.

Kadınların Meslekteki Yeni Yeri: İngiltere'de muhasebecilik, bu mesleğin bir erkek uğraşı olduğu anlayışı ile şekillenmiştir ve profesyonel muhasebecilik mesleği kuruluşları erkil nitelikler taşımakta idi. Ancak artan kadın çalışan istihdamı (alkışlanacak bir gelişme) bu konsepti aşındırmış ve çürütmüştür. Geleneksel olarak, kadınların iştirak ettikleri mesleklerde erkeklerle eşitlenmesi hemen mümkün olamamıştır. Birinci dünya savaşından sonra kadınlar yetkili muhasebecilik (chartered account-ancy) mesleğini yapma hakkı kazanmışlardır. Ancak, istihdam sırasında yapılan ayrımcılık ve kadının evlilikle birlikte mesleki yaşamını sonlandırması geleneği gibi sebeplerden sadece çok az kadın bu alana giriş yapabilmıştır. İngiltere'de 1931'e kadar sadece 119 kadın bu mesleği icra etmiştir, bu rakam tüm meslek mensuplarının %1' inden bile azdı. Ne var ki, bu rakamlar 1970'ler ile beraber önemli ölçüde artış göstermiştir. 2005 senesi itibariyle önde gelen altı muhasebecilik kurumunda, üyelerin % 29'unu ve öğrencilerin %48'ini kadınların oluşturduğu görülmüştür. Ancak şu da not edilmelidir ki, bu süreç içerisinde, en büyük 50 muhasebe şirketinde, kadın çalışan istihdamında artış oranı ancak %9 civarında gerçekleşmiştir.

Etik standartlarda sapma ve kamu güveninin azalması: Ahlaki tutum bir meslekte iki sebepten önemlidir. İlki, etik kurallar, muhasebe mesleğinin birleştirici unsuru olan ve onun vasıfsız taklitlerinden ayırt edilebilmesini sağlayan bir dizi değerler topluluğudur. İkincisi, etik kurallar ve ahlaki davranış profesyonelleşmenin temel özellikleridir. Ahlaki davranış, mesleğin özveri ve feragat vadinin bir gereğidir. Ancak, son dönemdeki skandallar mesleğin kamu menfaatine bağlılığının sorgulanmasına neden olmuştur. Etik kurallar, muhasebecilik mesleğinde, kamu menfaatinden ziyade kendi çıkarlarını

gözeterek şekilde algılanmaktadır. Öte yandan özellikle Amerika'da, mesleki düzenlemeler, mesleğin kendi mensupları tarafından değil de daha çok devlet tarafından yapılmaya başlanmıştır.

Çalışmalar gösteriyor ki, büyük profilli skandallar buzdağının sadece görünen kısmıdır. 1990'larda yapılan araştırmalarda, ahlaki olmayan tutumun o zaman daha da yaygın olduğu ve ticari baskıların, (müşterileri elde tutabilmek ve gelirleri artırmak amacı ile yapılan) etik standartları tehlikeye düşüren ya da etik hassasiyeti ortadan kaldıran kararlar alınmasına etkide bulunduğu belirlenmiştir. Üstelik, profesyonel kuruluşlar ve muhasebe şirketleri kendi insiyatifleri ile, çalışanlarını ahlaki davranışa zorlamıyorlardı. Pek çok muhasebecinin etik bir karar verirken denetim altında olduğu bir yaklaşım yoktu ve profesyonel eğitim etik içerik bakımından yetersiz idi. Muhasebecilerin bu dönemde etik kuralları ne şekilde ve ne kadar kusurlu bir şekilde uyguladıkları görülerek anlaşılmıştır.

Ticarileşme: Geleneksel mesleki değerlerin yitirilmesi ve yerlerini ticari değerlere bırakmalarına ilişkin kaygılar ve bilhassa büyük muhasebe şirketlerindeki kâra yönelik anlayış önem arz etmektedir. Geleneksel muhasebecilik anlayışına göre bir muhasebeci, bağımsız bir şekilde halka hizmet getirerek ücret talep eden kişi idi. Bu durum global kapitalizmin getirdiği ticari idealler ve kâr arayışı ile değişiklik göstermiştir. (Kâr arayışı daha öncesinde meslekler yerine ticaret ile ilişkilendirilen bir kavram idi.)

Son yıllarda artmakta olan ticari tutuma ilişkin bazı göstergeler mevcuttur. Bunlar, müşteri temini ve artışına verilen önem, büyük firmalardaki 'iş' odaklı anlayış, danışmanlık anlayışı, ücretlerin ve müşteri sayısının maksimize edilmesi, yönetim müşavirliği kavramının büyümesi, denetimde piyasaya bağlı bir tutum sergilenmesi, bütçenin gerçekleşmesinin önceliği ve yeni istihdamın ticari bir anlayış ile yetiştirilmesidir. Bütün bunlar, daha az

etkili de olsa, Türkiye'deki muhasebe mesleğinde de varlığı kanıtlanmış olgulardır.

Uygulamadan Uzaklaşılması: Geleneksel anlayışa göre, İngiltere'de profesyonel denilince, bağımsız, umumi bir muhasebeci algılanıyordu. İlk muhasebe örgütleri sadece uygulamada olarak çalışan muhasebecileri bünyelerine kabul ediyorlardı. Ne var ki, İngiltere'de sayısı giderek artan grup, ticari baskıların hüküm sürdüğü iş, finans ve kamu sektörüne ilişkin örgütler bünyesindeki muhasebeciler grubudur. Umumi uygulamadan uzaklaşılması, muhasebe mesleğinin kuruluşundaki anlayışa ters düşer. 1911'de muhasebecilerin %95'i bilfiil çalışmakta idiler. 2005 itibarıyla ICAEW üyelerinin sadece %43'ü ve ICAS üyelerinin ise sadece %28'i fiiliyatta çalışmaktadırlar. Bundan ötürü, sayıları artan yetkili muhasebeciler ticaretin ve endüstrinin hakim olduğu bir anlayışa ve önemi artan hiyerarşik yönetim kavramına maruz kalmış ve kar-odaklı bakış açılarını takibe zorlanmışlardır. Muhasebe mesleğinde özerkliğin kaybına yol açan bir diğer durum da meslek mensuplarının içinde çalıştıkları büyük ve karmaşık teşkilatın komuta sistemine boyun eğmeleri ile ortaya çıkmıştır.

Kurallar ve İlkeler: Profesyoneller ilke ve kuralları uygular ve bireysel olarak hüküm verirler. Bunun tersine teknisyenler, kuralları uygular, kılavuz kitabı örnek alır ve kutucukları işaretler. Belirtmek gerekir ki, haddinden fazla kurallara bağlılık profesyonelliği köreltir ve benzer sorunlara daha önceden uzman görüşüne dayanarak yapılan uygulamalarda kararlaştırılan çözümleri öngörmek suretiyle, profesyonel kişinin bireysel faaliyet alanını kısıtlar. Muhasebecinin vazifeleri giderek hem Avrupa Birliği direktifleri, hem ulusal mevzuat ve hem de her zamankinden daha da sıkı muhasebe ve denetim standartları çerçevesinde belirlenmektedir. Muhasebe şirketleri ayrıca, günü gününe iş performansını sağlamak için detaylı prosedürler (örneğin denetim uygulamalarında) tayin

etmişlerdir. Kılavuz kitaplara dayanan muhasebecilik, profesyonel muhakeme ve hüküm verme tatbikini kısıtlayıcı nitelik taşır. Şaşmamak gerekir ki, İskoçya Yeminli Mali Müşavirler Enstitüsü gibi bazı profesyonel kuruluşlar profesyonelleşmenin muhafaza edilmesi açısından taşıdığı önem sebebiyle, prensip bazlı muhasebeyi savunmaktadırlar.

Teknolojiler: Muhasebecinin işinin büyük bir bölümü IT¹ tarafından rutinleştirilmiş ve öneminin azalmasına sebep olmuştur (muhasebe ve denetim programları, vergi hesaplama ve planlama yazılımları gibi), IT profesyonel kişiyi asiste eden çok güçlü olanaklar sunmakla beraber, çözüm ve hüküm verme konularında zorunlu öngörüler de getirebilir. Yenilenen programlar ve veritabanları, bağımsız kişilerin finansal durum ve iş performansı gibi daha önceden muhasebecilik mesleğinin çalışma sahasına giren konularda analiz yapmalarını olanaklı kılmaktadır. İnternet ayrıca, daha önceden meslek mensupları tarafından muhafaza edilen uzman görüşü ve genel hatlarıyla muhasebe bilgisine rahatlıkla ulaşılmasını sağlamaktadır. Ayrıca muhasebe teknisyenleri gibi meslekteki ikincil kişilerin yükselişini de not etmekte fayda vardır.

Bilginin Soyutluğu: Profesyonel muhasebeci bilgisinin değişken ve soyut niteliğinin yeni iş olanaklarının kullanımı konusundaki verimliliği denenmiştir. Ancak, asıl olan mesleki bilginin sınırlarının daha da genişlemesi ve muhasebecilik bilgisi ile sınırlı kalmamasıdır. İngiltere'deki mesleki kurumlar, muhasebe mesleğinin kapsamlı doğası gereği, mensuplarına meslek içi ve dışı muhtelif alanlarda kariyer yapma olanakları sağlamaktadırlar. Global evrende muhasebe faaliyetlerinin uzman vasıflarından ziyade çok disiplinliliği gerektirdiği tezi de günümüzde en çok tartışılan konulardan biridir. Bu değişmelerin sonucunda şu soruyu

¹ İnternet Teknolojileri

sorabiliriz: Muhasebe mesleği hangi uzman görüşünün tekelindedir?

Globalizasyon: Muhasebe uygulamalarının ulusal sınırların dışına göre uyumlaştırılması ve uluslararası kural ve yönetmeliklerin artan önemi ile ilişkilen-dirilmesi söz konusudur. Globalizasyon, bir taraftan yeni mesleki olanaklar sağlarken, öte yandan yukarıda saydığımız tehlikeleri gündeme getirmiştir. Globalizasyon uluslararası kural ve yönetmeliklere uyum gerektirdiği için, mesleki özerkliğe sınır getirmektedir. Eleştirmenler, büyük şirketlerin ortak karar ve yönetmeliklerini dayatmak suretiyle profesyonelleşmeyi tehlikeye atan global büyümeyi kolaylaştırıcı etkisi olduğunu ifade etmektedirler. Uluslararası şirketler, batı kaynaklı mesleki idealleri, (özellikle ticari zihniyet) batılı olmayan uluslara empoze etmekle suçlanmaktadır. Oysa, bazı yerel ve ulusal şartların gerektirdiği mesleki öğelerle bu ideallerin bire bir örtüşmeyebileceğini unutmamak gerekir.

Sonuç

Tüm bu gelişmeler muhasebe mesleğinde profesyonellikten uzaklaşıldığını kanıtlayıcı nitelikte midir? Belki de hayır. Profesyonelleşme zamanla kendini gösteren ve temel esasları durağan olmayan bir süreçtir. Meslekler de değişen şartlara göre değişiklikler gösterirler. Bazı meslekler, bu değişen şartlara muhasebecilik mesleğine nazaran daha kolay adapte olmuşlardır. Yine de muhasebecilik mesleği, son yıllardaki krizlere rağmen, önceki krizlerde de olduğu gibi varlığını korumayı başarmıştır. Hatta mesleğin daha bile güçlenerek karşımıza çıktığını savunanlar da vardır. Son yıllarda, muhasebecilik mesleğinde profesyonelleşmenin bazı temel unsurları darbe olsa da mesleğin esasları kendini korumuş ve bozulmamıştır. Toplumların bir mesleğe nasıl yaklaştığı mesleğin niteliklerini çok etkiler. Muhasebecilik halkın gözünde güvenilirliğini büyük ölçüde yitirse de, muhasebeciliğin profesyonel bir meslek

olmadığını düşünen insan sayısı çok az olsa gerektir.

Bütün bunların ışığında, global çağda muhasebecilik mesleği ve ıslahı için, yeni bir profesyonelleşme ve yeniden profesyonelleşme üzerine konuşmak uygun olacaktır. Bunun da ötesinde, profesyonelleşmeden uzaklaşma tezi profesyonelleşmenin idealize edilmiş işlevsel gayelerine uygun olarak yapılanmıştır. Meslek öğrencileri tarafından şimdi kapsamlı bir şekilde anlaşıldığı üzere, profesyonelleşme sadece bir dizi mesleki karakteristiğe uyum sağlanması ile gerçekleşmez.

Eleştiri yapan kimi bilim adamlarına göre, profesyonelleşme kavramı bir çok 'tekin olmayan' niyeti içermektedir. Bu niyetler sözgelimi, uzmanlık hizmeti sağlayan kimselerin kendi çıkarları için piyasayı kontrol etmeye çalışmalarıdır. Bu niyetler, toplumsal durumla ilgili genel kanıyla ve uzmanlık mesleğini icra edenlerin kendi içlerinde artan sosyal hareketlilikleri ilede ortaya çıkmaktadır. Muhasebecilik mesleğini son zamanlardaki bu hareketlilik açısından analiz edersek muhasebeciler şimdiye kadar hiç olmadıkları kadar başarılı gözükülebilirler.

Sonuç olarak, muhasebecilik mesleğinin değişen niteliklerinin irdelenmesi son derece önemlidir. Bu yöndeki araştırmalarda şu an itibariyle Amerika ve Britanya'nın hakimiyeti mevcuttur. Yeni ve heyecan verici gelişmelere sahne olan ve profesyonel durumun farklı esaslara dayandığı yerlerde yapılacak olan araştırmalar desteklenmelidir. Bu yerlerden biri de Türkiye'dir.

Kaynakça

Abbott, A. (1988), *The System of Professions. An Essay on the Division of Expert Labor* (Chicago: Chicago University Press).

Anderson-Gough, F., Grey, C. and Robson, K. (2005), "Helping them to Forget' The Organizational Embedding of Gender Relations in Public Audit Firms", *Accounting, Organizations and Society*, Vol. 30: 469-490.

- Arnold, P.J. (2005), 'Disciplining Domestic Regulation: The World Trade Organization and the Market for Professional Services', *Accounting, Organizations and Society*, Vol. 30: 299-330.
- Caramanis, C.V. (2002), 'The Interplay Between Professional Groups, the State and Supranational Agents: Pax Americana in the Age of Globalisation', *Accounting, Organizations and Society*, Vol. 27, Nos. 4-5: 379-408.
- Cooper, C. and Taylor, P. (2000), 'From Taylorism to Ms Taylor: The Transformation of the Accounting Craft', *Accounting, Organizations and Society*, Vol. 25, pp. 555-578.
- Cooper, D.J., Greenwood, R., Hinings, B. and Brown, J.K. (1998), 'Globalization and Nationalism in a Multinational Accounting Firm: The Case of Opening New Markets in Eastern Europe', *Accounting, Organizations and Society*, Vol. 23, Nos. 5-6: 531-548.
- Gammie, E. and Gammie, B. (1995), 'Women Chartered Accountants-Progressing in the Right Direction', *Women in Management Review*, Vol. 10, No. 1: 5-13.
- Gallhofer, S. and Haslam, J. (2006), 'The Accounting-Globalisation Interrelation: An Overview with Some Reflections on the Neglected Dimension of Emancipatory Potentiality', *Critical Perspectives on Accounting*, Vol. 17: 903-934.
- Hanlon, G. (1994), *The Commercialisation of Accountancy: Flexible Accumulation and the Transformation of the Service Class* (New York: St Martin's Press).
- ICAS (2004), *Taking Ethics to Heart* (Edinburgh: ICAS).
- ICAS (2006), *Principles not Rules: A Question of Judgement* (Edinburgh: ICAS).
- IFAC (2005), *Code of Ethics for Professional Accountants Guide* (available online: www.ifac.org).
- Kirkham, L. M. and Loft, A. (1993), 'Gender and the Construction of the Professional Accountant', *Accounting, Organizations and Society*, Vol. 18, No. 6: 507-558.
- Larson, M.S. (1977), *The Rise of Professionalism. A Sociological Analysis* (Berkeley: University of California Press).
- Matthews, D., Anderson, M. and Edwards, J.R. (1998), *The Priesthood of Industry. The Rise of the Professional Accountant in British Management* (Oxford: University Press): 58-74.
- Özer, A., Koçak, A. and Çelik, O. (2006), 'Determinants of Market Orientation in Accounting Firms', *Marketing Intelligence & Planning*, Vol. 24, No. 6: p. 591-607.
- Preston, A.M., Cooper, D., Scarbrough, D.P. and Chilton, R.C. (1995), 'Changes in the Code of Ethics of the US Accounting Profession, 1917 and 1988: the Continual Quest for Legitimation', *Accounting, Organizations and Society*, Vol. 20, No. 6: 507-546.
- Professional Oversight Board (2006), *Key Facts and Trends in the Accountancy Profession* (<http://www.frc.org.uk/pob/>).
- Walker, S.P. (1995), 'The Genesis of Professional Organization in Scotland. A Contextual Analysis', *Accounting, Organizations and Society*, Vol. 20, No. 4: 285-310.
- Walker, S.P. (2004), 'The Genesis of Professional Organisation in English Accountancy', *Accounting, Organizations and Society*, Vol. 29, No. 2: 127-156.
- Willmott, H. and Sikka, P. (1997), 'On the Commercialisation of Accountancy Thesis: A Review Essay', *Accounting, Organizations and Society*, Vol. 22, No. 8: 831-842.
- Zeff, S. A. (2003), 'How the US Accounting Profession Got Where It Is Today: Part I', *Accounting Horizons*, Vol. 17, No. 3: 189-205.
- Zeff, S. A. (2003), 'How the US Accounting Profession Got Where It Is Today: Part II', *Accounting Horizons*, Vol. 17, No. 4: 267-286.

Çin'in Yükselişi - 1

Çin'deki tek parti yönetiminin en yüksek yasama gücü olan 2937 üyeli Ulusal Halk Kongresi'nin 16 Mart 2007 tarihindeki kapanış oturumunda Başbakan Wen Jiabao, ülkenin stratejisini uyumlu toplum olarak açıkladı. Bu, komşu ülkelerle iyi ilişkileri de içeriyor. Eski düşman Japonya ile kalıcı barış, ABD, AB, Hindistan ile

işbirliği, Tayvan'ın resmen Çin'e geri dönmesinde sabır, Kuzey Kore ile batı ülkeleri arasında arabuluculuk yapılması öngörülüyor.

(Radikal gazetesi, 7 Nisan 2007)